

Nordland fylkeskommune
Postboks 1485 Fylkeshuset

Saksbehandler, innvalgstelefon
Jannike Elise Wika, 950 52 394

Fylkesmannens innspill til regional forskrift om høsting av tare sør for Vega i Nordland

Viser til mail fra Nordland fylkeskommune 05.11.2020 hvor det bes om tilbakemelding på innhold i «Utkast til tilrådning/fraråding til regional forskrift om høsting av tare sør for Vega i Nordland».

Fylkesmannen fraråder at det fastsettes regional forskrift som åpner for høsting av tang og tare i det aktuelle området sør for Vega. Det er ut fra den kunnskap som foreligger ikke sannsynlig at økosystemet i området kan tåle den belastning en slik høsting vil innebære.

Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal legges til grunn ved en beslutning om å åpne opp for høsting av tare gjennom forskrift. Dette innebærer krav til kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

Fylkesmannen mener at det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke konsekvenser taretråling i de foreslåtte høstefeltene har for de lokale sjøfuglbestandene under næringsøk gjennom året. Det vil etter vår oppfatning være snakk om mulig vesentlig skade, gitt områdets betydning for sjøfugl og det harde presset disse allerede er utsatt for (jfr. resultater fra SEAPOP-programmet).

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for, se naturmangfoldloven § 10.

Naturmangfoldloven § 12 tilsier dessuten at det må velges en annen lokalisering av område for taretråling enn det her aktuelle.

Fylkesmannen har ut fra dette valgt å ikke komme med innspill i oversendt utkast. Dersom vi skal bidra i tilrådingen til Fiskeridirektoratet, vil det være snakk om å tilrå at forskrift ikke fastsettes ut fra den kunnskap som foreligger.

Vi vil i det følgende redegjøre for det vi sitter inne med av kunnskap om naturmangfold i området, herunder de mangler vi mener foreligger når det gjelder kunnskap om hvilke effekter taretråling vil ha.

Flere av de foreslåtte høstefeltene ligger inntil Horsvær naturreservat som er vernet for å ivareta et nasjonalt verdifullt kystområde som hekke-, myte- og overvintringsområde for sjøfugl. Innenfor Horsvær naturreservat ligger også Horsvær, Hensteinen og Gimsan fuglefredningsområde som er vernet for å bevare et godt og uforstyrret hekke- og oppvekstområde for sjøfugl. Høstefeltene i nord ligger inntil Muddvær fuglefredningsområde som er et av Vegaøyan Verdensarvområdets viktigste hekke- og oppvekstområde for ærfugl og teist. De to nordligste høstefeltene ligger i Vegaøyan Verdensarvområde med sine verdensarvverdier (blant annet ærfugl og fisk) med nær tilknytning til naturmangfoldet i tareskogen.

Forvaltningsplan for norskehavet (St. meld 37. 2008-2009) trekker dette området fram som spesielt viktig for naturmangfold på grunn av forekomstene av skarv, teist og ærfugl. Horsvær er et viktig hekkeområde for en betydelig del av Sør-Helgelands hekkelokalteter for sildemåke. I verneområdet er det etablert betydelige storskarvkolonier og flere kolonier av toppskarv. Foruten disse artene er det også flere hekkkolonier av gråmåke og svartbak, samt andre arter som ærfugl og teist. Området har en viktig funksjon som myteområde for grågås, og som overvintringsområde for sjøfugl.

Toppskarv er en ansvarsart for Norge (>25% av bestanden) og området er viktig for arten med kolonier både i Nordland og spesielt i Horta naturreservat og dyrefredningsområde i Trøndelag. Toppskarv er en av våre kystbundne, fiskespisende sjøfugl og undersøkelser fra Sklinna viser at tareskogområdene er viktige beiteområder og overlapper i stor grad med områder for høsting av tare ([Christensen-Dalsgaard m. fl. 2020](#)). Tareskogen er også viktig beiteområde for storskarv som har store hekkkolonier i Horsvær. To av de største hekkkoloniene (>2500 individ og >1000 individ) ligger nærmere enn to kilometer fra det foreslåtte trålefeltet og feltet har sannsynligvis stor betydning for næringssøk. Andre arter som vi vet har gode hekke- og vinterbestander i tilgrensende områder til trålefeltet og som benytter tareskogen til beite er teist (VU) og ærfugl (NT). Disse artene har hatt stor bestandsnedgang og vil være spesielt sårbare for ytterligere aktiviteter som kan redusere hekkesuksess og voksenoverlevelse (viser til resultater fra SEAPOP-programmet).

Selv om verneområdene, med ferdselsforbud og restriksjoner på annen forstyrrende aktivitet, til en viss grad sikrer sjøfuglenes funksjonsområder, er de produktive grunnområdene rundt verneområdene viktig for å sikre områdets helhetlige betydning for sjøfugl. Fylkesmannen savner begrunnelse for at man ønsker å tråle inntil verneområdene. Vi viser i denne sammenheng til naturmangfoldloven § 49: «Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. For annen virksomhet gjelder aktsomhetsplikten etter § 6.».

Vi har god nok kunnskap til å si at områdene rundt de aktuelle høstefeltene er svært viktige hekkeområder for store bestander av sjøfugl som benytter tareskogen til næringssøk. Vi har i dag ikke god nok kunnskap om hvilke konsekvenser taretråling i de foreslåtte høstefeltene har for de *lokale* sjøfuglbestandene under næringssøk gjennom året. Fylkesmannen mener at slike undersøkelser må inngå i faggrunnlaget før en eventuelt åpner et område for tråling, jfr. naturmangfoldloven § 8 om kunnskapsgrunnlaget for offentlig beslutninger som berører naturmangfoldet. Vi vektlegger § 9 i naturmangfoldloven (føre-var-prinsippet) i vår fraråding om taretråling i det foreslåtte området, for å redusere sannsynligheten for utilsikta negative effekter på de allerede hardt pressede sjøfuglene i dette området.

I områdene som nå ønskes å høstes i Nordland har en del av tareskogen som tidligere vært nedbeitet av den grønne kråkebollen *Strongylocentrotus droebachiensis*. NIVA har registrert forekomst av tare og kråkeboller gjennom mange hundre registreringer i Nord-Trøndelag og Nordland.

Undersøkelsene viser at det i dette området har vokst opp stor taeskoeg på tidligere nedbeitede taeskoegsområder. I hvilken grad taeskoegens struktur og funksjon avviker eller er lik «normalen» for området er ukjent. Tross denne positive utviklingen av nyetablert taeskoeg, er det i enkelte områder fortsatt høye forekomster av kråkeboller der det tidligere var taeskoeg. Et trålt område vil trolig være mer sensitivt for nedbeiting av kråkeboller enn større sammenhengende taeskoger. Effekten vil selvfølgelig være avhengig av rekruttering av kråkeboller i et område.

Fylkesmannen er positiv til at Havforskningsinstituttet er trukket inn som en samarbeidspart slik at kunnskap om effektene av prøvehøstingen kan kartlegges og dokumenteres. Det mangler derimot en helhetlig kartlegging av effekten på økosystemet, da en måling av effektene på de lokale sjøfuglbestandene i området ikke er tatt med.

Vi registrerer at Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet er uenige om hvem som har ansvaret for å skaffe til veie den nødvendige kunnskapen. Det må forutsettes at de avklarer dette, og at arbeidet med forskrift stilles i bero til kunnskapen foreligger.

Med hilsen

Sveinung Bertnes Råheim (e.f.)
underdirektør

Jannike Elise Wika
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Nutrimar Harvest AS	Postboks 1223 Torgaard	7462	TRONDHEIM
Brønnøy Fiskarlag	c/o Ken Richard Hansen Vistnesveien 28	8976	VEVELSTAD
Havforskningsinstituttet	Postboks 1870 Nordnes	5817	BERGEN
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
Helgeland Regionråd	Postboks 405	8801	SANDNESSJØEN
Nordland Fylkes Fiskarlag	Postboks 103	8001	BODØ
Dupont Nutrition Norge AS	Postboks 223	1377	BILLINGSTAD
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus Postboks 2560	7735	STEINKJER